

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Jaunā mācību programma – kā to vērtē skolu vadītāji

Pārmaiņām jābūt, bet nav pārlicības, ka šis bija piemērotākais laiks

Jauno Līderu vidusskolas direktore **SAIVA VĪTOLA** atzīst, ka ir grūti komentēt programmu un tās ieviešanu, jo tas ir valsts līmenī dots uzdevums, kurš katrai mācību iestādei ir jāīsteno. “Skaidrs, ka pārmaiņām jābūt. Visos laikos nāk kaut kas jauns, ir likumsakarīgi, ka mainās arī izglītība. Mūsdienu bērnam jāprot tikt galā ar milzīgu daudzumu informācijas. Reizēm mēs, pedagogi, brīnāmies, kā var neprast atrast konkrētu citātu tekstā? Mūsdienu bērni mazāk lasa. Bet tas nenozīmē, ka varam apgalvot – viņi nākotnē dzīvos sliktāk. Nē, mēs to nezinām, varbūt viņiem būs gana pietiekami ar tām tehnoloģijām un paradumiem, kas būs aktuāli viņu dzīves laikā. Katra paauzde jau nolūkojas uz nākamo ar zināmu neizpratni, jo laiks rit, pasaule mainās.”

Straupes pamatskolas direktore **DANA GAILE** uzskata, ka jaunās mācību programmas mērķis ir iemācīt bērnam veiksmīgi dzīvot reālajā dzīvē. “Skola2030” satura pamatā ir kompetenču pieeja, kuras būtība ir skolēna spēja iegūtās zināšanas un prasmes pielietot reālā dzīvē. Respektīvi - skola ir reālā dzīve, nevis dzīve sāksies tad, kad pabeigs skolu. Vissvarīgākais ir zināšanas, bez kurām nebūs ne prasmju, ne kompetences. Pāreja uz jauno saturu ir pārmaiņu process, kas nav ne viegls,

ne ātrs. Nekas nebūs gatavs "rit uz pusdienlaiku". Šim procesam ir un būs vajadzīgs daudz laika. Skolotājiem līdz saknēm ir jāiziet cauri jaunajām mācību programmām, kuras pakāpeniski tiek ieviestas, un jāsaprot, kādi rezultāti, ar kādām metodēm un līdzekļiem un kādā veidā ir jāsasniedz. Lielākā problēma ir jaunajām programmām trūkstošie atbilstošie mācību līdzekļi. Skolotājiem ļoti daudz laika jāpavada, lai sagatavotos stundām, meklējot un pielāgojot sasniedzamajiem rezultātiem atbilstošus materiālus. Skolotāju dzīves realitāti izbaudīja 8. un 9. klases skolēni, kuri Skolotāju dienā gatavoja materiālus un vadīja stundas jaunākām klasēm. Viņu secinājums - tik daudz laika jāpavada, gatavojot uzdevumu, kuru skolēni stundā izdara 10 minūtēs! Lai nostiprinātu izpratni, papildinātu zināšanas un stiprinātu pārlicību, Straupes pamatskolas skolotāji izmanto “Skola2030” piedāvātās iespējas pilnveidoties - kursi, vebināri, konsultācijas ar jomu ekspertiem. Arī savstarpēja dalīšanās pieredzē, kopīgas mācīšanās kolektīva ietvaros ir atbalsts ikvienam,” viedokli pauž D.Gaile.

Par to, ka skolotājiem pāreja uz jauno mācību programmu ir papildu slogs, piekrīt arī Cēsu Pilsētas vidusskolas direktore **AIJA SĪMANE**. Viņa atzīst, ka pandēmijas laiks procesu sarežģījis vēl vairāk. “Sis nebija īstais

laiks, kad ieviest jaunu mācību programmu. Jo nav ne materiālu skolotājiem, ne vietnes, ko izmantot, ne mācību grāmatas. Arī attālināto mācību periods nebija viegls, tomēr, neskatoties uz to, strādājam, ieviešam mācību procesā jauno pieeju.”

A.Sīmane teic, ka pati ideja nav sliktā, tomēr visam ir savas priekšrocības un savi mīnusi. Jautāta, kāds ir viņas vērtējums par kompetenču pieeju, apvienotajiem mācību priekšmetiem, viņa dalās viedoklī: “Redziet, ja ar to sāks no pirmās klases, problēmu noteikti nav. Grūtāk ir tiem, kam jāpāriet no ierastā mācību ritma uz šo jauno pieeju – ceturtajām, septītajām, desmitajām klasēm. Šobrīd devīto klašu beidzēji, kam būs jākarsto valsts pārbaudes darbi pēc jaunās mācību programmas, atbilstoši kompetenču izglītības saturam zināšanas apgūst tikai trīs mācību gadus. Gaidāms kombinētais valsts pārbaudījums, un jaunieši tiešām ir satraukušies, kā veiksies.”

Tāpat viņa atzīst, ka valsts piešķirtais finansējums mācību līdzekļiem ir pārāk mazs, piemēram, grāmatām ir 12 eiro skolēnam. “Par 12 eiro nevaram iegādāties pat vienu mācību grāmatu. Skaidrs, ka skolai ir jāizvērtē prioritātes, kurā gadā kurus mācību līdzekļus varam nopirkt,” domīga ir Cēsu Pilsētas vidusskolas direktore. “Arī skolotājam nav viegli, jo ir jaunais mācību modelis, saturs ir jārealizē, bet izmanto-

Jaunā izglītības programma “Skola 2030” radīta ar mērķi sekmīgi izaudzināt, izskolot mūsdienu jauno cilvēku, lai tas būtu gatavs dzīvei 21.gadsimta steidzīgajā, nemitīgi mainīgajā, gar acīm zībošajā pasaulē. Tā vēsta Izglītības un zinātnes ministrijas mājaslapa.

Projekta “Skola 2030” vietnē rakstīts: “Pasauli mūsdienās raksturo globalizācija, informācijas tehnoloģiju attīstība un vērtību daudzveidība, līdz ar to cilvēku darbība visdažādākajās jomās kļūst arvien plašāka un neparedzamāka. Ja turpmāk vēlamies dzīvot attīstītā sabiedrībā, mūsdienu bērniem ir jāiemācās dzīvot pasaulē, kas

nepārtraukti mainās, un nākotnē jābūt gataviem radīt līdz tam nepieredzētu ekonomisko, politisko, sociālo un kultūras vidi.”

Saskaņā ar informāciju “Skola2030” mājaslapā Latvijas skolēniem šobrīd labi veicas uzdevumu risināšana, kur jāpielieto zināšanas, kā rīkoties pazīstamās situācijās, tomēr skolēniem “trūkst iemaņu un pieredzes iedziļināties un apstrādāt daudzveidīgus datus, darboties komandā, piedāvāt risinājumus nestandarta situācijās, veidot sakarības starp teorētiski apgūto un reāli dzīvē pieredzēto, analizēt paveikto un izvīzīt secīgus mērķus nākamajiem veicamajiem darbiem”.

jamo materiālu nemaz tik daudz nav.”

Arī Cēsu 1.pamatskolas direktore **ANTRA AVENA** ir līdzīgās domās, atzīstot, ka jaunā satura ieviešanas uzsākšana sakrīta ar pandēmijas laika ierobežojumiem, tādēļ pāreja nav bijusi viegla ne pedagogiem, ne skolēniem pašiem. “Jaunā pieeja prasa no skolēniem lielāku iedziļināšanos, liek domāt, un tas nav viegli, jo noteikti vienkāršāk ir iemācīties atbildes uz konkrētiem jautājumiem, nevis pamatot, pierādīt vai izskaidrot kādu procesu. Katrā ziņā pārmaiņas noteikti bija vajadzīgas, jo pasaule ir būtiski mainījusies. Tādēļ pozitīvi vērtēju, ka jaunais saturs paredz atstāt skolēna prasmes mācīties, domāt un darboties, būt aktīvam un atbildīgam. Tomēr sarunās ar skolotājiem nereti izskan bažas, ka izstrādātā pieeja atvērta otrā plānā konkrētu zināšanu nostiprināšanu, kas ir nepieciešama dziļākas izpratnes veidošanai,” atzīst A.Avena.

Par to, ka šī programma visvairāk piemērota bērniem, kam ir vislielākā motivācija mācīties, viedoklis sakrīt arī Jauno Līderu vidusskolas direktorei **SAIVAI VĪTOLAI**. “Jāsaka, ka tiem bērniem, kas jūt zinātkāri mācīties visu jauno, tā ir laba. Tomēr nav noslēpums, ka šādu bērnu, kam dabiski interesē mācīties teju visu, katrā klasē ir samērā maz. Skolotājiem pamodināt bērnos in-

teresi par mācībām ir ļoti liels izaicinājums. Tāpēc šī programma var izrādīties ne visai veiksmīga bērniem, kam nav motivācijas mācīties, jo liela daļa darba ir pašvadītā mācīšanās. Arī skolotājs iegulda lielu darbu šo stundu sagatavošanā.”

Cēsu Jaunās vidusskolas direktore **VALDA MALCENIECE** piekrīt, ka programmai “Skola2030” vēl jāgaida uzlabojumi un pilnveidojumi, tomēr atzīst tās ieviešanu par pareizu soli: “Ir saprotams, ka jaunā programma ir procesā, tajā ir kādas neveiklības, kļūdas, un materiāli ir tapšanas stadijā. Bet faktiski jau tai būtu vienmēr jābūt procesā, ja gribam, lai skolai ir saistība ar dzīvi, nevis tā īstā, lielā dzīve sāktos tikai pēc skolas beigšanas. Turpinām strādāt. Tas paņems gadus, un visvairāk būtu zēl, ka bērni izaugs, kamēr skolotāji turpinās žēloties! Nav viss slikti. Ir labāk, nekā bija pirms pieciem gadiem.” V.Malceniece arī atzīst, ka kompetenču pieeja mācību saturā ir mācību process, ko skola īsteno jau no pastāvīgas sākuma. “Mēs skolā šo gaidījām kopš tās atvēršanas 2013.gadā! Patiešām. Mēs jau pirms desmit gadiem vēlējāmies, lai Latvijas izglītības sistēma ietu virzienā, kurā mēs visi šobrīd ejam, ieviešot tā saukto “Skola2030”.” □

Digitālie mācību līdzekļi kā papildu iespēja, tomēr sagatavoties stundām prasa daudz darba

Taujāta, vai digitālo mācību līdzekļu izmantošana mācību procesā ir vēlama, Cēsu 1.pamatskolas direktore **ANTRA AVENA** atbild: “Noteikti. Jo tas ir atbalsts skolotājiem izglītības programmu īstenošanā un skolēniem izglītības satura apgūvē. Digitālos līdzekļus mērķtiecīgi iekļaujot mācību procesā, iespējams individualizēt mācību procesu, pielāgojot izglītības saturu katra skolēna zināšanu līmenim un individuālajām vajadzībām.”

Savukārt Cēsu Pilsētas vidusskolas direktore **AIJA SĪMANE**

atzīst, ka digitālo mācību līdzekļu izmantošana nedrīkst pārspēt pamata prasmes: “Nevaram visu laiku strādāt ar digitālajiem materiāliem. Man šķiet, ir jāprot to vienu ķieģelīti uzlikt uz otra. Ja bērns neprot rakstīt, lasīt, rēķināt, tad ko gan tālāk varam?”

Cēsu Valsts ģimnāzijas (CVĢ) pedagogi atzīst, ka digitālo mācību līdzekļu lietošanai nepieciešami ir priekšrocības, tomēr ir jāprot atrast balansu, lai bērni ar digitālo vidi netiktu noslogoti pārāk daudz. “Digitālos mācību līdzekļus var izmantot video demonstrācijām un tādu procesu modelēšanai, kādi reālajā dzīvē skolā nebūtu realizējami.

Būtu gan arī jādomā par to izmantošanu saprātīgā daudzumā (atkarīgs no vecumposma), jo tā ir nopietna slodze redzei un organismam kopumā. Līdzeklis bez jauna satura materiāliem jau neko nedod,” teic CVĢ datorikas skolotāja **DIĀNA SILIŅA**. CVĢ direktore **INA GAIĶE** piekrīt, ka patlaban skolotājiem šī ir papildu slodze: “Kā vadītāja redzu, cik lielu darbu iegulda skolotāji, gatavojot mācību materiālus ikdienas stundām. Tas aizņem ļoti daudz laika, rada pārslogoti un pedagogu izdegšanu. Nenodrošinot vismaz daļēji pilnu mācību līdzekļu komplektu, ieviest jaunā modeļa eksāmenus, manuprāt, bija pārāgri.

Iepriekšējā mācību gadā, gatavojot 11.klases skolēnus optimālā līmeņa eksāmenam, dažkārt biju tuvu izmisumam - uzdevumu stundām maz, visi pārbaudes darbi jāizveido pašai, semināri, kurus izskaidrots, kā gatavoties eksāmenam mutvārdu daļai, nebija pieejami (Vārbūt tā tas bija tikai Cēsu novadam?). Sadarbojoties visām trim latviešu valodas skolotājām, mums tomēr izdevās saņemt ļoti labu CE rezultātu. Padziļinātie kursi rada daudz neskaidrību. Dažos mācību priekšmetos no vidusskolēna prasa augstskolas studenta zināšanas. Radošam skolotājam, manuprāt, kompetenču pieeja nav nekas jauns, tas tikai ietverts ci-

tos vārdos, tāpēc par to nekāda īpaša uztraukuma nav.” □

Lappusi sagatavoja ANNA KOLA

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAF Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par saturu atbild projekta īstenotājs izdevniecība SIA "Cēsu Druva".